

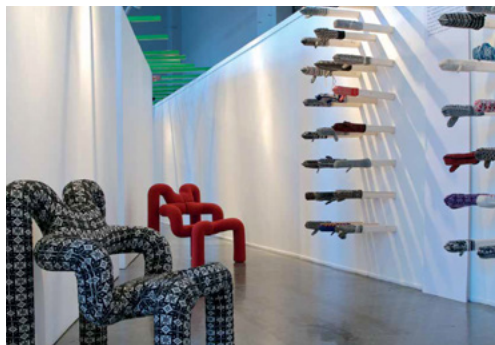

INNLEDNING UTSTILLINGER

TEKST → AUD DALSEG, INTERIØRARKITEKT MNIL

Mine kolleger Hilde Mortvedt og Leif Volmar Lindberg har arbeidet med andre utstillingsgrep enn de jeg har benyttet, som her i jubileumsutstillingen for NIL i 1996. Her inviteres betrakteren inn i utstillingen, til å kjenne etter og utforske rom. I andre utstillinger er publikum med på å montere utstillingen, eller de ledes fra tablå til tablå, nærmest som i en film. Det vi har felles er utdanningen fra SHKS, nå KHiO, men fra ulike tidsepoker. Jeg er preget av skolens estetiske idealer fra 1950- og 1960-tallet, med romlige komposisjoner hvor deler forholder seg til helheten, mens de er preget av designidealer på 1970- og 1980-tallet, med vekt på medvirkning og bruk av mer scenografiske virkemidler.

Aud Dalseg, Den norske husfliden 115 ÅR. Rådhusgalleriet, Oslo i 2007.

Tredimensjonal opplevelse

I dag drukner vi i visuelle inntrykk både i reklameverdenen og via dataskjermene som vi alle må forholde oss til enten vi vil eller ei.

Utstillinger kommer og går og vi greier nesten ikke å følge med i alle tilbudene, men ennå snakker man om verdensutstillingen i Paris i 1889 og utstillingen på Frogner i 1914. I Paris står Eiffeltårnet som en sterk påminnelse; som ble reist ved hovedinngangen til verdensutstillingen. Og her hjemme har vi de hvite paviljongene i Frognerparken som minner oss om den store begivenheten. Det var for øvrig ikke en park i 1914, men jordene til Frogner hovedgård. Den store utstillingen på Frogner går det fremdeles gjetord om.

I dagens visuelle verden skal det mye til å bli husket i generasjoner, bortsett fra store kunstneres arbeider som nesten er uavhengig av selve monteringen. Arbeidene er så sterke at de taler for seg. De store brukskunstutstillingene etter freden 1945 i Kunsternes Hus huskes i alle fall av min generasjon. Den gang spilte selve utstillingsmonteringen en viktig rolle. Alle inntrykkene fra disse utstillingene har nok inspirert meg til å arbeide med utstillinger som jo i prinsippet er en

interiøroppgave. Vi møblerer rommene med det som skal stilles ut. Jeg slår et slag for interiørarkitektutdannelsen som er godt egnet for å lage utstillingsarkitektur. Interiørarkitekten er utdannet til å tenke rom og behandle rom. Med ordet utstilling tenker man på noe visuelt. En utstilling skal gi den besøkende en opplevelse. Den skal formidle et budskap i et gitt rom, trangt eller stort. I tillegg til utstillingens tema er rommets form en utfordring for utstillingsarkitekten.

Utstilling og rom henger sammen, man har separatutstillinger, kollektivutstillinger, temporære utstillinger og faste utstillinger. Utstilling i lavloftede, trange rom eller i store saler bør uansett være en visuell opplevelse. Den kan være vakker, harmonisk eller provoserende. God tilgjengelighet gjelder i alle former for rom. I faste utstillinger kan man legge mye av utgiftene i monteringen av utstillingen. Den må kunne tåle tidens tann og stå over lang tid, gjerne i årevis. Ikke for lange tekster, men korte og konsise. Etter mitt skjønn skal man ikke lese seg gjennom en utstilling. En utstilling er først og fremst visuell.

Runa Klock, Den farlige prisen, Nobels Fredssenter, Oslo, 2016. Utstillingskonseptet er bygget opp rundt teaterscenes gjenkjennelige estetikk. I utstillingen tar vi deg med bak kulissene hvor du kan fordype deg i det som skjedde. Foto → Johannes Granseth/Nobels Fredssenter

GJENBRUK

Montering av utstillinger er gjerne et stort økonomisk løft. Utstillinger kan gjøres rimelige ved å ha noen enkle materialer oppbevart fra gang til gang. Det er altfor mye bruk og kast når man setter opp utstillinger. En institusjon eller et galleri kan for eksempel ha et sett plater i ulike størrelser, pluss stokker i ulike lengder, klosser, enkle montre etc. Det er sammensetningen fra gang til gang som forandrer rommet og gir publikum en ny opplevelse. Med variert lyssetting, bruk av lyd og farger kan rommet også endres. Rimelige hjelpemidler brukt på riktig måte kan ha stor effekt. Uansett hvor kort eller lenge utstillingen skal stå må rommet først og fremst behandles med det som skal stilles ut. Min filosofi er at man ikke skal bruke så mange utenforliggende effekter, men lar plassering av det man skal stille ut være med å skape opplevelsen.

I dag hvor store og små forholder seg til skjerm fra morgen til kveld vil man i en utstilling betrakte det som stilles ut fra mange vinkler. Utstillinger er ikke utdaterte, men et viktig supplement til dataskjermen. En utstilling vil gi den besøkende en tredimensjonal opplevelse som skjermen mangler.